

Til høringsparterne på vedlagte liste

J.nr. 23-290-000016
Ref. PETHCH
Den 1. juni 2023

Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Hermed sender Landbrugsstyrelsen udkast til bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer (i det følgende Plejegræs bekendtgørelsen) i høring.

Ordningen vil også være omfattet af bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under Den Europæiske Unions fælles Landbrugspolitik (Kontrol- og sanktionsbekendtgørelsen). Der vil i løbet af kort tid blive sendt en ændringsbekendtgørelse til denne, der indarbejder tilskudsordningen til pleje af græs- og naturarealer, i høring.

Der vil også i løbet af kort tid og inden kommenteringsfristen for bekendtgørelsen blive sendt en Vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i høring.

Bemærkninger til udkast til bekendtgørelse sendes til Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk senest **18. juni 2023** med angivelse af j.nr. 23-290-000016.

Eventuelle spørgsmål til det faglige indhold af materialet bedes rettet til:

- Sarah Vestergård Hansen på saveha@lbst.dk eller tlf.nr. 25 23 85 62

Eventuelle spørgsmål til det juridiske indhold af materialet bedes rettet til:

- Per Thygesen Christensen på pethch@lbst.dk eller tlf.nr. 20 16 14 91

Hørings svar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer:

Baggrund og formål

Formålet med ordningen er at yde tilskud, der kan bidrage til, at prioriterede arealer inden- og uden for Natura 2000-områder, plejes som græs- og naturarealer med en ekstensiv landbrugsmæssig drift med årlig græsning eller slæt med henblik på at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten for at standse og vende biodiversitetstab ved at bevare levesteder og landskaber.

Arealtilskud til dette formål er en del af den danske strategiske CAP-plan og den politiske aftale (Landbrugsaftalen), som blev indgået mellem den forrige regering og et bredt flertal i Folketinget den 4. oktober 2021.

Ordningens indhold i hovedtræk

Indledning

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer under den danske strategiske CAP-plan afløser den tilsvarende ordning under landdistriktsprogrammet 2014-2022.

Den nye ordning er i altovervejende grad en videreførelse af den tilsvarende ordning under landdistriktsprogrammet, som ordningen så ud per 31. januar 2023 efter den seneste ændring. Den eneste store indholdsmæssige ændring er, at tilsagnsåret nu følger kalenderåret og ikke længere høståret. Der er derudover i den nye ordning tilstræbt en forenkling af bestemmelserne og sproget.

Afgrænsning af ordningen

Ordningen giver tilskud til de samme typer arealer som den tidligere ordning. Dog er den udvidet med arealer, der har modtaget projektstøtte under landdistriktsprogrammet til forberedelse af afgræsning, der nu også kan få støtte, selvom de ikke opfylder en af de andre typer tilskudsberettigede arealer. De fleste arealer, som modtager denne projektstøtte, opfylder andre kriterier for tilskudsberettigelse, og derfor forventes ændringen ikke at medføre større ændringer i antal tilskudsberettigede arealer eller ha.

Tilskud ydes under artikel 70 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013.

Tilsagnsperioden

Tilsagnsperioden er på fem år og begynder den 1. januar i det kalenderår, der efterfølger det år, hvor ansøgningen indgives. Første ansøgningsrunde vil starte i juli 2023 og vedrører tilsagn med start 1. januar 2023.

Ansøgning og årlige anmodninger om udbetaling

Ansøgning om tilsagn om tilskud indgives som hidtil til Landbrugsstyrelsen i et særligt skema, der er benævnt tilsagnsskema. Tilsagnsskema skal indgives i Tast selv efter bestemmelserne i den for ansøgningsåret gældende bekendtgørelse om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv. Ændringer til ansøgningen kan ikke indgives efter udløb af ansøgningsfristen.

Tilsagnshaver skal hvert tilsagnsår anmode om udbetaling af tilskud i fællesskema, herunder oplyse om forpligtelser er opfyldt. Dette sker i Tast selv i fællesskema efter bestemmelserne i den for det pågældende tilsagnsår gældende bekendtgørelse om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv.

Ansøger

Ansøger skal som ejer eller forpagter drive arealet ved tilsagnsperiodens begyndelse.

Kriterier for tilskudsberettigelse og forpligtelser

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer er betinget af opfyldelse af kriterier for støtteberettigelse og opfyldelse af forpligtelser. Kriterier for støtteberettigelse kan betragtes som adgangsbetingelser til ordningen. Forpligtelser omfatter forhold, som skal opfyldes i ansøgningsåret. Forpligtelser omfatter både de forhold, som var kategoriseret som "forpligtelse" i den tidligere ordning, for eksempel krav til

plantedække og plejen, og de forhold, som var kategoriseret som "anden forpligtelse" i den tidligere ordning, for eksempel reglen om forbud mod omlægning og om forbud gødskning.

Kriterier for tilskudsberettigelse (Kapitel 3)

Kriterierne for tilskudsberettigelse svarer til tilsagnsbetingelser i ordningen under landdistriktsprogrammet og omfatter derfor bestemmelser om, at arealer der opnår tilskud for de samme forpligtelser, som under denne ordning ikke kan få tilskud, og ligeledes at arealer der er pålagt tilsvarende forpligtelser efter krav i anden lovgivning, servitut eller aftale, der indebærer betaling for forpligtelsen, ikke kan opnå tilskud.

Tilskud kan kun ydes for forpligtelser, der ligger udover den såkaldte baseline. Baseline omfatter bl.a. normer for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM-normer).

Forpligtelser (Kapitel 4)

Forpligtelserne svarer til dem, som skulle opfyldes under den tidligere ordning. For eksempel pleje af arealet i form af græsning eller slæt, tilstedeværelsen af et plantedække, forbud mod tilskuds fodring, regler om hegning ved plejeformen "Fast græsningstryk", græsning med bestemte typer af dyr, forbud mod omlægning, gødskning og tilførsel af plantebeskyttelsesmidler og uforeneligheden med høj tilskudssats og samtidig grundbetaling.

Reglerne om fleksibilitet er videreført uændret fra den tidligere ordning og gælder for delarealer op til 1 ha, dog maksimalt 20% af tilsagnsmarken.

Ændring af tilsagn og indtræden i tilsagn

Et areal kan efter ansøgning udgå af tilsagnet, hvis Landbrugsstyrelsen modtager fyldestgørende dokumentation for, at arealet er genstand for offentlige eller af myndighederne godkendte indgreb som led i fysisk planlægning. Arealet udgår af tilsagnet med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, hvori forpligtelser ikke opfyldes for hele tilsagnsåret.

Hvis rådigheden over et tilsagnsareal i løbet af tilsagnsperioden skifter til en ny ejer eller forpagter, kan tilsagnet, som under den tidligere ordning, producentskiftes til den nye ejer eller forpagter. Det er dog også som hidtil muligt at træde ud af tilsagnet i forbindelse med en overdragelse af tilsagnsarealet. De nærmere regler er som i den tidligere ordning.

Et tilsagn kan som hidtil omdannes til et nyt tilsagn. Det er dog på nuværende tidspunkt alene muligt at omdanne tilsagn omfattet af CAP-programmet og det kan kun ske, når man går fra forpligtelsen slæt til forpligtelsen græsning. Der kan ikke ske omdannelse af tilsagn under landdistriktsprogrammet til tilsagn under denne bekendtgørelse.

Som noget nyt (gen)indføres en mulighed for at træde ud af sit tilsagn hvis plejeforpligtelsen ikke længere kan opfyldes på grund af længerevarende fysiske ændringer på tilsagnsarealet forårsaget af naturen. Dette var også tidligere tilfældet under landdistriktsprogrammet 2007-2013. Derudover kan det tillades, at et areal udgår af tilsagnet, hvis arealet indgår i et projekt, som medvirker til implementeringen af Habitat-, Vandramme- eller Fuglebeskyttelsesdirektiverne.

Hvis en tilsagnshaver træder ud af det eksisterende tilsagn, så medfører det ikke krav om tilbagebetaling af tidligere års modtaget tilskud.

Revision af tilsagn

Ifølge artikel 70, stk. 7, i forordning (EU) 2021/2115 skal medlemsstaterne sikre, at der indføres en revisionsklausul. Revisionsklausulen skal sikre, at tilsagn revideres, hvis baseline ændres, således at der fortsat kun ydes tilskud for forpligtelser, der er mere vidtgående end baseline.

Som følge heraf bortfalder tilsagn om tilskud for et areal, der efter tilsagnsperiodens begyndelse bliver omfattet af en eller flere reguleringer, der medfører krav svarende til tilsagnsforpligtelsen, det vil sige krav om græsning eller slæt.

Hvis et tilsagn om tilskud skal revideres, kan tilsagnshaver indgive erklæring om, at revisionen ikke accepteres. Bekendtgørelsen indeholder nærmere bestemmelser om indgivelse af erklæring. Hvis erklæring indgives, vil tilsagnet bortfalde i sin helhed og ikke kun for de arealer, hvor tilsagnet bortfalder som følge af revisionsklausulen.

Tilskudssatser

Tilskudssatserne for tilskuddet for hele tilsagnsperioden er følgende:

- 1) 1.650 kr. pr. ha for tilsagnsarealer, for hvilke der er forpligtelse til græsning og mulighed for at kombinere med grundbetaling.
- 2) 2.600 kr. pr. ha for tilsagnsarealer, for hvilke der er forpligtelse til græsning og uden mulighed for at kombinere med grundbetaling.
- 3) 850 kr. pr. ha for tilsagnsarealer, for hvilke der er forpligtelse til slæt og mulighed for at kombinere med grundbetaling.
- 4) 1.050 kr. pr. ha for tilsagnsarealer, for hvilke der er forpligtelse til slæt og uden mulighed for at kombinere med grundbetaling.

Nedsættelse af tilskud, sanktioner m.v.

Den gældende bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik, vil også komme til at omfatte denne tilskudsordning. Bekendtgørelsen ændres samtidigt med ikrafttræden af den nye Plejegræs bekendtgørelse for at kunne inkludere denne.

Manglende opfyldelse af kriterier for tilskudsberettigelse

Opfylder ansøger ikke kriterierne for tilskudsberettigelse for et areal, kan der ikke gives tilsagn om tilskud for arealet. Hvis der for et areal konstateres manglende opfyldelse af kriterierne, efter at arealet er blevet omfattet af tilsagn, vil tilsagnet for arealet bortfalde. Tilskud, der er udbetalt for arealet, vil blive krævet tilbagebetalt.

Manglende opfyldelse af forpligtelser

I den gældende bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner (bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023) er manglende opfyldelse af forpligtelser omfattet af reglerne i § 6, stk. 2, §§ 14-17, § 19 og §§ 21-23. Tilsvarende regler vil komme til at gælde for Plejegræs-bekendtgørelsen.

For hver af forpligtelserne bliver der i Kontrol- og sanktionsbekendtgørelsen fastsat en vægtningsfaktor, der afspejler alvor, omfang og varighed af den manglende opfyldelse af forpligtelsen. Hvis arealet med manglende opfyldelse (det overtrådte areal) er på f.eks. to hektar, og vægtningsfaktoren for den pågældende manglende opfyldelse er på 0,5, vil det vægtede overtrådte areal være på en hektar.

Ved overtrædelse af en forpligtelse i et tilsagnsår vil summen af det vægtede overtrådte areal og en evt. sanktion (i antal hektar) udgøre det antal hektar, som ikke skal omfattes af tilskud det år som følge af den manglende opfyldelse.

Landbrugsstyrelsen kan træffe afgørelse om bortfald af tilsagn om tilskud for et areal ud fra en konkret vurdering af alvor, omfang og varighed af den manglende opfyldelse af forpligtelser for arealet. Ved bortfald af tilsagn vil der blive krævet tilbagebetaling af tidligere års tilskud.

Forsinket indgivelse af den årlige anmodning om udbetaling

I den gældende bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner (bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023) er forsinket ansøgning om tilskud omfattet af reglerne i § 7. Denne bestemmelse kommer også til at gælde for Plejegræsbekendtgørelsen.

Manglende anmeldelse af alle bedriftens landbrugsarealer

I den gældende bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner (bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023) er manglende anmeldelse af alle bedriftens landbrugsarealer omfattet af reglerne i § 8. Denne bestemmelse kommer også til at gælde for Plejegræsbekendtgørelsen.

Manglende anmodning om udbetaling og for sent indgivet producentskifteerklæring

Ligesom i den tidligere ordning kommer de to nævnte forhold til at medføre bortfald og krav om tilbagebetaling. Dette sker under de samme forhold som under den tidligere ordning.

Udelukkelse

Ved meget alvorlige overtrædelse af loven eller bekendtgørelsen kan en ansøger – udover at miste årets udbetaling og tilsagnet - udelukkes fra at søge tilsagn i det følgende kalenderår. Denne regel stod tidligere i artikel 35, stk. 5 og 6 i forordning 640/2014, men fremgår nu af § 23 i den gældende bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner.

Konditionalitet

Den kommende tilskudsordning bliver omfattet af reglerne om konditionalitet.

Kontrol

De i den gældende bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner (bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023) bestemmelser om kontrol i § 3, § 4 og § 5, stk. 1, kommer også til at gælde for denne ordning.

Erhvervet og de grønne organisationer har gennem flere år efterspurgt, at kontrollen indrettes således, at man kan udføre helårsgræsning og ekstensiv sommergræsning. Landbrugsstyrelsen arbejder på at kunne indføre en valgfri kontrolmetode fra 2024, for at kunne imødekomme dette. Løsningen er dog ikke klar på tidspunktet for udstedelsen af denne bekendtgørelse den 1. juli 2023. Denne kontrolmetode vil derfor ikke fremgå af hverken bekendtgørelsen eller den nye vejledning. Landbrugsstyrelsen forventer dog at indføre dette med en ændring forud for kontrolåret 2024.

Obligatorisk digital kommunikation

Afgørelser sendes digitalt til ansøger via Tast selv.

Skriftlige partshøringer efter forvaltningslovens § 19 om forhold vedrørende fællesskema sendes til ansøger via Tast selv. Besvarelse af skriftlige partshøringer efter forvaltningslovens § 19 om forhold vedrørende fællesskema, skal indgives via Tast selv.

I den gældende bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner (bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023) er der fastsat bestemmelser om partshøringer efter forvaltningslovens § 19 om forhold, som konstateres ved satellitbaseret kontrol, og besvarelse af partshøringen i §§ 3 og 24. Disse kommer også til at gælde for denne tilskudsordning.

Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

De erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger af tilskudsbekendtgørelsen er beskrevet i det vedlagte dokument om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger (EØK). Denne vurdering omfatter også de relevante regler i Kontrol- og sanktionsbekendtgørelsen.

Digitaliseringsklar lovgivning

Et bredt flertal i Folketinget har indgået aftale om digitaliseringsklar lovgivning.

Bekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse.

Ansøgning om tilsagn om tilskud og om udbetaling af tilskud indgives i et særligt skema (henholdsvis tilsagnsskema og fællesskema), der udfyldes og indsendes elektronisk ved brug af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris brugerportal *Tast selv*, som kan tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Ansøgning via det særlige skema muliggør en høj grad af automatisk sagsbehandling og genbrug af data.

Agil erhvervsrettet regulering

De fem principper for agil erhvervsrettet regulering omfatter følgende: Muliggør anvendelse af nye forretningsmodeller, mere enkel og formålsbestemt, teknologineutral, helhedstænkende og sikrer brugervenlig digitalisering.

Landbrugsstyrelsen har vurderet, at principperne ikke er relevante, idet reguleringen ikke påvirker virksomhedernes mulighed for at teste, udvikle og anvende digitale teknologier og forretningsmodeller. Landbrugsstyrelsens vurdering har været i præhøring i Erhvervsstyrelsen, som ikke har bemærkninger hertil.

Forholdet til EU-lovgivningen

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer er en ordning under artikel 70 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115. Bekendtgørelsen indeholder den nationale gennemførelse af tilskudsordningen inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordninger (EU) 2021/2115 og 2021/2016 (den horisontale forordning) med tilhørende gennemførelsesbestemmelser og inden for rammerne af CAP-planen.

Bestemmelserne i bekendtgørelsen går ikke videre end minimumskravene i EU-lovgivningen, herunder hvad der er nødvendigt for at administrere ordningen.

Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen er planlagt at træde i kraft den 1. juli 2023.

Med venlig hilsen

Landbrugsstøtte & Geodata
Landbrugsstyrelsen